

Arbetsmarknadsdepartementet

Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet (Ds 2021:27)

Bakgrund

Svenska ILO-kommittén har genom remiss den 10 september 2021 (A2021/01723) ombetts att yttra sig över promemorian *Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet (Ds 2021:27)*. Förslagen har tillkommit som ett led i arbetet med reformeringen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Avsikten med reformarbetet är att verksamheten på ett mer effektivt sätt ska kunna ge stöd till arbetssökande att komma i arbete och möjliggöra för fler arbetsgivare att hitta rätt kompetens. Arbetsförmedlingen ska fortsatt ansvara för en välfungerande arbetsmarknadspolitisk verksamhet i hela landet medan matchande och rustande insatser främst ska utföras av fristående aktörer. Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i form av olika insatser och program regleras i huvudsak i förordning. I förordning regleras även vissa krav på Arbetsförmedlingen. Den reformerade verksamheten kommer på motsvarande sätt som idag i stor utsträckning att regleras i förordningar. För att genomföra reformen behövs också vissa lagändringar. Förslag om sådana lagändringar presenteras i promemorian.

Förslagen i promemorian

Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Förslaget innehåller ändringar i form av förtydliganden om vissa fall då varningar ska ges till en arbetssökande. Begreppet ”kompletterande aktör” ersätts av ”leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen”. I övrigt föreslås språkliga och redaktionella ändringar.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:625) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

I förslaget införs ett bemyndigande för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela föreskrifter om skyldighet för en leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen, att till Arbetsförmedlingen lämna uppgifter som myndigheten behöver i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Vidare föreslås tystnadsplikt för leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Tystnadsplikten föreslås vara straffsanktionerad och gälla såväl i verksamhet hos leverantörer som hos underleverantörer.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Förslaget innebär ändringar med anledning av att det som kallas "kompletterande aktör" nu ersätts av "leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen". Förslaget innebär också att Arbetsförmedlingen får behandla personuppgifter för att tillhandahålla den information om arbetssökande m.fl. som behövs hos en leverantör. Förslaget innebär vidare att Arbetsförmedlingen får medge en enskild person direktåtkomst till uppgifter om leverantörer i en arbetsmarknadspolitisk databas. Därtill föreslås mindre språkliga och redaktionella ändringar.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

De föreslagna ändringarna består i att skyddet för den enskilde, av uppgifter som kan förekomma i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, blir något svagare genom en presumtion för offentlighet. Förslaget innebär även att sekretessen för uppgift i en allmän handling ska gälla i högst 70 år, i stället för i 50 år. Förslaget innebär också att bestämmelsen i 12 a § som är sekretessbrytande inte ska hindra att Arbetsförmedlingen lämnar ut uppgift till leverantörer som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen om uppgiften behövs där för att leverantören ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Den föreslagna ändringen innebär även att bestämmelsen som inskränker meddelarfriheten tas bort.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare
Förslaget innebär att regleringen av tystnadsplikt ska upphöra att gälla vid utgången av november 2022. Tystnadsplikt för uppgifter hos leverantörer av insatser för nyanlända invandare föreslås istället följa av lagen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

Promemorian innehåller inte någon redogörelse för hur förslagen förhåller sig till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner. ILO-kommittén vill därför erinra om ILO-instrument som aktualiseras.

ILO:s konvention (nr 88) angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation

Av artikel 1 framgår att den offentliga arbetsförmedlingens huvuduppgift ska vara att, i samverkan med andra offentliga och enskilda institutioner som bedriver verksamhet av samma slag, åstadkomma bästa möjliga organisation av arbetsmarknaden såsom en integrerande del av en nationell plan för att uppnå och vidmakthålla full sysselsättning samt utveckla och utnyttja produktionsresurserna. Av artikel 6 framgår vidare att den offentliga arbetsförmedlingen ska vara anordnad på så sätt att den säkerställer en effektiv rekrytering och arbetsanskaffning och ska i detta syfte hjälpa arbetare att finna lämplig sysselsättning och arbetsgivare att finna lämpliga arbetare, detta särskilt enligt för landet i dess helhet lämpliga bestämmelser.

Svenska ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén beklagar att promemorian inte innehåller någon redogörelse för hur förslagen förhåller sig till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner. ILO-kommitténs bedömning är dock att förslagen inte står i strid med någon av Sverige ratificerad ILO-konvention.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad Per Ewaldsson och kommitténs ledamöter.

Yttrandet har beslutats per capsulam. Ärendet har handlagts av undertecknad sekreterare.

För Svenska ILO-kommittén

Per Ewaldsson
Ordförande

Alva Thörn
Adjungerad sekreterare